

TEMA SOCIALA MEDIER:

Sociala forskare ger ny forskning

2012-05-22 **Från information till interaktion. Från datasökning till delning. Sociala medier förändrar sättet att använda nätet. Forskare kan dra stor nytta av detta.**

Sociala medier är egentligen bara nya verktyg för kommunikation. Men på samma gång för de med sig ett ideologiskt skifte på nätet där vi går från information till interaktion.

Rätt använda stärker de forskarens profil i vetenskapliga och andra sammanhang. De kan generera nya idéer, vara en grogrund för samarbeten och leda till samhällsförändring baserad på forskning. Genom den sociala webben kan forskningsresultat kommuniceras och forskarens möjligheter att delta i diskussion och debatt ökar.

Kluvenhet bland forskare

– Men man märker en ganska stor skepsis hos forskare. Det finns en kluvenhet där man vill dela med sig men samtidigt är rädd för att avslöja för mycket om den egna forskningen, säger Brit Stakston.

Hon är kommunikationskonsult och en av förgrundsgestalterna inom sociala medier i Sverige. Över 7700 personer följer henne på Twitter.

Hon talar om att positionera sin kunskap och att fundera över det digitala fotspår man lämnar efter sig. Sök på dig själv i Google och resultatlistan är ditt digitala fotspår, det avtryck du har gjort på nätet och som i många sammanhang har större betydelse än den vetenskapliga meritförteckningen. För att lämna spår på nätet gäller det att arbeta med dialogen i fokus.

– Det är interaktion man är ute efter. Det är när den egna forskningen snuddar vid något dagsaktuellt som man ska lyfta fram den, även om det är fem år kvar till publikation. Genom att länka till andra får man nyfikna läsare och journalister får upp radarn för en.

Sociala medier handlar alltså om att dela. På Facebook delar man vänner, på flickr bilder och på YouTube filmer. Twitter är en kanal för nyheter och diskussion och LinkedIn ett yrkesnätverk med meritförteckningar. ResearchGate är en mötesplats för forskare.

Påverkar forskningen

Den sociala webben kommer också att styra hur forskning bedrivs. Sara Riggare fick diagnosen Parkinsons sjukdom för några år sedan och drog nyligen igång en webbplats. Genom den kommunicerar hon med andra patienter över hela världen och samlar in patientinformation och nya frågeställningar för forskning.

Ett forskningsprojekt inom EU kommer nu att snurra kring denna webbplats och Sara Riggare har själv börjat på en forskarutbildning på Karolinska institutet för att fördjupa sig i patientpåverkan.

Liknande rörelser sker på andra håll i världen. I Kanada använde till exempel patienter och anhöriga sociala medier för att sätta fokus på en alternativ och icke-subsventionerad behandling av multipel skleros. Debatten blev glödhet och resulterade i att hälsomyndigheterna fick prioritera forskning om den efterfrågade MS-behandlingen.

– Sociala medier är en spännande och kraftfull maskin som inte går att styra. Man vet inte vem som ser det man skickar ut och det kan hända riktigt häftiga saker, säger Sara Riggare.

Strategier att nå ut

Hon har vissa strategier för att nå ut, bland annat handlar det om att få rätt personer på Twitter att

retweeta, det vill säga vidarebefordra budskapet.

– På Facebook får man försöka hitta något listigt sätt att dra in folk på sidan, vi hade till exempel en fototävling som blev väldigt populär.

Att arbetet är mycket tidskrävande och att sociala medier har problem med integritet och drunkningseffekter är det bara att anpassa sig till menar hon. Och forskarna kommer att påverkas.

– När vi börjar arbeta mer öppet kommer det att bli något annat än vetenskapliga artiklar som styr vår meritering, något mått som också visar faktisk nytta av forskningen.

Även Christian Christensen, professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Uppsala universitet, är inne på samma spår:

– Att sociala medier tilltalar forskare är kopplat till ett missnöje med publiceringssystemet. Om man studerar samhällsfenomen kan värdet minska när det tar två år att få ut en vetenskaplig artikel.

Han följer ett antal ledande forskare inom sitt eget område i de nya kanalerna.

– De ger djupa analyser som liknar akademiskt skrivande men ändå inte är det. Man kan följa samspelet mellan akademin och nyhetsvärlden.

Del av omvärlden

Det är just detta som är det tilltalande med bloggen, menar också Sara Kjellberg vid Lunds universitet som skrev sin avhandling om den akademiska bloggscenen.

– Man kan blanda målgrupper och ämnen. Bloggen är öppen för alla, studenter, kompisar, kolleger och journalister. Språket är mer lättillgängligt, tonen som i ett samtal, säger hon.

Det viktigaste är enligt henne att forskare har uppdaterade webbplatser som handlar om den forskning de bedriver för tillfället.

– Men det ska inte finnas några krav på att verka genom sociala medier eftersom tradition och kultur ser så olika ut inom olika områden.

Kommunikatören Brit Stakston, däremot, är mer kategorisk om kravet på att använda sociala medier:

– Måste forskare svara i telefon? Måste man läsa tidningen eller se på tv? Jag menar att man måste förhålla sig till sociala medier. De är en del av vår omvärld.

Läs också Curies andra temaartikel om sociala medier:

Så använder forskare sociala medier

Utskrift från Vetenskapsrådets webbtidning Curie, 2012-08-17